

اخلاق اجتماعیہ میں ؟

اخلاق بر طاقم قاعدہ لردن عبارتدر . اخلاقی قاعدہ لری تشخیص ایتدیرمن ایکی علامت وارددر : (۱) مجبوریّت obligation ، (۲) جاذبیت désirabilité .
(۱) اخلاقی قاعدہ لری مجبوریدر .

بو مجبوریّت ، اخلاقی قاعدہ لری اجتماعی بر قوہ مؤیدہ یه مالک اولہ سیلہ ثابتدر .
بو قاعدہ لری رعایت ایتدیکمز زمان افکار عامہ بزی قبیح ، رعایت ایتدیکمز زمان بالعکس تقدیر ایدر . بو قوہ مؤیدہ نک موجودیتی کوستریورکہ اخلاقی قاعدہ لری سوق طبعیلر مزدن صادر اولامشدر ، اولری بزه تکلیف ایدمن جمعیتدر . بو قاعدہ لری ، سوق طبعیلر مزدن صادر اولمادینی کی حتی اولری مخالفدر بیلہ . اخلاقی قاعدہ لری ، سوق طبعیلر مز مخالفندن دولاییدرکہ خارجی بر اجبار قوتنه محتاج بولونیور .
یمک ، ایچمک ، اویومق ، قورقمق ، حدنلنمک کی فعللر سوق طبعیلر مزماہیتندہ بولونقلری ایچون خارجی بر قوہ مؤیدہ یه محتاج دکلردر . اخلاقی قاعدہ لری ایسہ ، بوکی طبعی احتراصلر مزنی منع وتوقیفہ وبونلرک ضدی اولان فعللری تحریک وتشویقہ ساعی اولدینی ایچون خارجی تأییدلرہ محتاجدر . بوبیانندن آکلاشیلیورکہ اخلاق ، منشأی اعتباریلہ فردی دکل ، اجتماعیدر .

(۲) اخلاقی قاعدہ لری جاذبہ لیدر . اخلاقی قاعدہ لری ، قوہ مؤیدہ لی یعنی مجبوری اولقلہ برابر ، اکثریا ، بز بو مجبوریتی حس ایتہ یه رک ، اولری حائر اولدقلری جاذبہ دن دولانی اتباع ایدرز . فضیلتی اولان برآدام ، اکثریا افکار عامہ نک نہ قبیحنی نہ دہ تجیلانی دوشونمز ، فضیلتی فضیلت اولدینی ایچون اجرا ایدر .

مع مافيه ، اخلاقى قاعده لره قارشى اولان بوميل وانجذابمز ، اولنلر ك سوق طيعيلر مزدن دوغمش اولمه سنى استلزام ايتمز . چونكه بو اخلاقى انجذاب آيجون ، اجتماعيلشمش ، فردلرده كورولور . وبونكله برابر بوقاعده لره اويه بيلك ايجون بوبوك بر جهد صرفه بحور اولورز . اجتماعيلشمك ايسه ، روحمزده ، فردى اولان سوق طيعيلره ضد اولمق اوزره بر اجتماعى وجدانه مالك اولمق ديمكدر . اوحالده ، اخلاقى قاعده لره ميل ايدن بزم فردى سوق طيعيلر مز دكل ، اجتماعى وجدانمزدر . منسوب اولديغمز جمعيتدر كه روحلر مزده يرلشرك اورادن اخلاقى قاعده لره انجذاب كوسترييور . بز اجتماعى بر حيات ياشامغه باشلا ديمز كوندن برى آرتق يالكز بر عضويتدن عبارت دكلز ، عضويتله اجتماعى وجدانن مركب بر مخلوقز . عضويتمز سوق طيعيلر مزه تابع اولديغى حالده ، اجتماعى وجدانمز بى دالما اخلاقى قاعده لره ميل ايتديرر . اوحالده ، ينه ثابت اوليور كه اخلاق ، منشأ اعتباريله فردى دكل ، اجتماعيدر .

اخلاقى قاعده لره كورديكمز بو ايكي سجهدن برنجيسنه (وظيفه devoir) ، ايكنجيسنه (خير bien) فاملرى ده ويريلير . وظيفه دويغوسى اخلاقى قاعده لرك (مجبوريت) صورتنده كى تجليسى ، خير دويغوسى ايسه (جاذبيت) شكلده كى تظاهريدر . اخلاقيلردن (قانت) اخلاقك يالكز (وظيفه) صفحه سنه ، (غويو) ايسه (خير) صفحه سنه اهميت ويرمشددر . غويو (مجبوريتسز ومؤيده سز بر اخلاق) تاسيسنه جاليشدى . بونك اساسى (ايني ايني اولديغى ايجون يايلاق) دستوريدر .

قانت كوره ايسه اخلاقك اساسى (وظيفه يي وظيفه اولديغى ايجون يايلاق) در . مع مافيه ، اخلاقى قاعده لره ، بزه هم وظيفه حسى ، همده خير دويغوسى حالنده تجلى ايدر . تماميله اجتماعيلشمش اولان فردلر (ايني) يه بوتون قلييله مقتون ومنجذب اولديغى ايجون اخلاقى ، (مجبوريتسز ومؤيده سز) كوره بيلير . حال بوكه ، تماميله اجتماعيلشمش اولانلر ، اخلاقى قاعده لرك قوه مؤيده سنى دالما حس اتمك احتياجنده درلر . هانكى قاعده لرى (وظيفه) ياخود (ايني) طانماي يز ؟ بونى بزه منسوبى بولونديغمز جمعيتك وجدانى كوتتر . اخلاقى قاعده لرى فردى شعور مزله ياخود عقلمزله تقدير ايدمه يز ، اخلاقى قيمتلرده حاكم وبمز جمعيتك وجدانيدر . اوحالده جمعيتلر مختلف نمودجلره منسوب اولديغى كى اخلاقكده مختلف نمودجلرى اولمق لازم كلير . بر اجتماعى نمودجك اخلاقى يالكز كنديسى ايجون (غريزى normal) در ، ديكر

انمودن اینچون مرضی بر ماهیت در ، فاصل که بوحال حیاتیات ساحه سنده جاریدر . مثلاً ، غلصمه ایله تنفس بالقلر ایچون غریزیدر ، فقط ، میلی بر حیوانه غلصمه ایله تنفس اویغون کلمدیکی کبی ، بالقلر ایچون ده آق جگرله تنفس موافق اولماز .

بونک کبی (قان دعواسی) عشیرتله ایچون غریزی بر قاعده اولدینی حالد ، ملتله ایچون مرضی بر عادتدر .

بوقاریکی افاده لردن اخلاقی قاعده لره منشأی جمعیت اولدینی کبی اخلاقی قیمتله تمیزده جمعیت بولوندینی آکلاشیلدی . شیمدی ده بوقاعده لره غایه سنی آرایه لم .

اخلاقی قاعده لر ، سوق طبعیلر مزه یعنی فردی آرزولر مزه مخالف بر طاقم فعللردن عبارتدر . او حالد بوقاعده لر فردی فدا کارلقلر اساسنه مستنددر . هر اخلاقی قاعده فردی آرزولر مزدن برینی فدا ایتمه صری بزه توصیه ایدیور . او حالد ، اخلاق غایه سی انسانک کندی نفسی اوله ماز . چونکه اخلاق ، نسانک کندی مادیقتدن بر طاقم فدا کارلقلر اجرا ایتمه سی دیمکدر . برشی که فدا ایدیور (مفدی له) اوله ماز . اخلاق غایه سی اولان (مفدی له) مطلقاً (مفدی به) دن باشقه بر موجوددر . بو غایه ، بنم کندی مادیم اوله مادیکی کبی باشقه فردلره مادیتری ده اوله ماز . چونکه مختلف فردلره مادیتری آراسنده فرق یوقدر . مفدی لهک مطلقاً مفدی بهدن عالی اوله سی لازمدر . آنجق ، سافلره که عالی به فدا ایدیله بیلیر ، یالکز عالی در که سافله غایه اوله بیلیر . مادام که بن کندی کندی غایه اوله میورم ، باشقه بر فردده بنم ایچون غایه اوله ماز . اخلاق غایه سی فرد اوله مایچه فرددن ده سافل بر وجودده اوله ماز ، مطلقاً فرددن دها عالی بر وجود ، اخلاق غایه سی اوله بیلیر . فرددن دها عالی بر وجود ایسه یالکز جمعیتدر . چونکه جمعیتک کندیته مخصوص بر وجدانی وارد که فرد بوتون عالی اولان سجه لرینی یعنی بوتون معنویتنی اورادن اقتباس ایدیور . اجتماعی حیاتک یاشانلسندن مقدم ، بشری فردلر حیوانی فردلردن فرقسزدر . بشری فردلره انسان ماهیتنی ویرهن جمعیتک اوکاویردیکی حرثدر : لسان ، علم ، دین ، اخلاق ، بدیعیات کبی حرثی عنصرلر عمومیتله جمعیتدن تولد ایدره ک فردلره عالی ملکه لر حصوله کتیرمشدر . ار حالد ، اخلاق غایه سی ، آنجق ، فوق الفرد بر وجداندن عبارت اولان (جمعیت) اوله بیلیر . یعنی فردلره یابدینی بوتون اخلاقی فدا کارلقلر جمعیت ایچوندر . اخلاقی ثابتک بوضووتله جمعیت حصر ایدلمش

اولماسنہ اعتراضاً « شخصیت مزہ عائد برطاقم اخلاقی وظیفہ لڑکدہ بولون دینی، در میان ایدیلہ بیلیر . فی الحقیقہ کرک کندی شخصیت مزہ ، کرک باشقہ لڑک شخصیتہ قارشیدہ اخلاقی وظیفہ لرمن واردر . بوشخصیت ، مادی فردیتمز ، عضوی بشلکمز دکلدر . بن ، عضوی آرزولرمی ، مادی منفعتلرمی معنوی تکمل ایچون فدا ایتدیکم زمان شخصیتہ قارشیدہ بوظیفہ ایھا ایتمش اولورم . بو (معنوی تکمل) ایسه داھا چوق اجتماعیلشمکدن باشقہ برشی دکلدر . او حالده شخصی وظیفہ لڑکده اساسی فردیتک اجتماعیتہ فدا ایدلمسندن عبارتدر . اخلاقہ غایہ اولان بنم فردیتمز دکل ، اجتماعیتمز . ذاتاً (شخصیت) کلہسی فردیتی دکل ، فردده موجود اولان اجتماعیتی افاده ایدر . او حالده ، حرثک ، فردی روحده کی ترسبیرینک مجموعی اولدینی ایچون فردی دکل اجتماعیدر .

باشقہ لرینہ عائد شخصیتک بنم ایچون اخلاقی بر غایہ اولمسی اونلرده اجتماعی حرثک بولونمہ سنددر . فردلر اجتماعیلشدکلی ایچون و اجتماعیلشدکلی نسبتده اخلاقی بر غایہ ماهیتی اکتساب ایدرلر . بونسیلکده فردلرده کی غایتک ذاتی اولمایوب جمعیتہ اضافتہ اولدیفنہ بر دلیدر . جانلرک بو غایتی غیب ایتمسی غیر اجتماعی اولملرند ، بویوک آداملرک غایتده کماله واصل اولمسی جمعیتی تمثیل ایدمہ جک درجهده اجتماعیلشمہ لرندن نشئت ایدر . اخلاقک غایہسی (جمعیت) دن عبارت اولدینی اکلاشینجه (مفکوره) نک ماهیتیده تظاہر ایتمش اولور . مفکوره حیاتیازی اوضریت فدا ایدمہ حکمز بر موجود دیمکدر که اخلاقی غایہده عینی معنای مفیددر . او حالده ، مفکوره دیدیکمز شیده جمعیتدن یعنی اجتماعی حیاتک شدید بر صورتده یاشالمسندن عبارتدر .

اجتماعیات مدوسی

ضیا کونک آلب

